

UTOM UKWỌRỌ-İKỌ PAUL KE MELITA YE ROME

Utom Mme Apostle 27:1-44; 28:1-31

ỌYỌHỌ UKPEP-ŃKPO 371

Eke Mkparawa

İKỌ IBUOT: “Eka ke ofuri ererimbot ekekwoꝛo gospel eno kpukpru owo” (Mark 16:15).

Ndida Eti-Mbuk Ńka

Kiet ke otu ńkpon-ńkan udon Paul ama oworo osu, enye ama adaha aka Rome. Emi ikedighe isan inemesit. Ke mme mbuk Paul ke abana isan esie, akananam enye itinke ibana ediye inyan, me obio, me obot me ndiye ndise. Enye ama okut ńkpọ ebe se enyin ekemede ndikut. ńkpọ emi enye okokutde ama ada ofuri ekikere ye uwem esie, edemere mme udon esie, onyũ akabare edi nda-usun onọ ikpat esie. Enye ama okut mme ukpon emi eketakde, onyũ odu uwem emi ekedide ukwoꝛo-ikọ onọ mmọ.

Eyak nnyin ida ukpep-ńkpọ ke uwem Paul man ifiok ite ke nnyin iduhe mi ndibọ edidiọń ikpon-ikpon. Nnyin imobọ edidiọń ito Obon, edi nnyin inyene ndidi edidiọń nnọ mmọ efen. Edieke akananam odu ini emi Obon oyomde iren owo, iban, ńkpri ndito-iren ye iban emi enyimeke ndinam ńkpọ nnọ Obon ye ndito eka mmọ, mfin edi usen oro. Kpa nte ekedide ke mme usen emi ekewetde Nwed Abasi, “ikot ke Macedonia” okodoho ete “Be di... dinyaña nnyin” ukem ikot oro ke osuk akaka iso (Utom Mme Apostle 16:9). Edieke nnyin mikeme ndika anyan idut, imekeme ndibon akam mbaña mme ukpon emi etakde inyũ ibon akam abana mmọ emi ekemede ndida Eti-mbuk ńka anyan ebiet.

Ńkpọ-ndik Ke Usun Isan Ke Mmon

Owo 276 ema edu ke ubom ke ini edahade isan. Ubom emi ikedighe utọ eke eyo emi, emi ekemede ndiwat qosọ edi ekedi ubom eyo eset , emi okoyohode ye mbiomo ye mme mbiomo efen nte wheat ye mme ńkpọ efen ke uruk ediana ke esit. Ama oto ke idiok-enyon, akamba ndik ama odu emi akanamde Paul oduri enyene ubom oro uton ete ke mmọ ekpenyene ndibet kana ke esuk Crete (Utom Mme Apostle 27:21). Edi etubom ubom oro ama esin ntot oro, ndien idorenyin ikoduhe aba, utin me ntanta-ọfiọń ikasiahake ke ediwak usen, akamba oyobio ama aka iso eberi akwa ubom oro. Ke ini ofuri idorenyin nte ke mmọ eyeboho ama okokure, Paul ama etin ikọ nsqno-idem onọ mme owo oro ke enye ndidoho mmọ ete ke angel Abasi ama edidoho enye ke okoneyo ete “Paul, kufehe ndik”.

Uko Paul

Emi edi akamba mbuk ke abana owo Abasi kiet ndiworo nda ke otu owo ke ini afanikon ye nsobo oworo ada. Paul ekedi uwut-ńkpọ ke mbuotidem ye uko ke ini akwa idomo. Enye ama etin ikọ nsqno-idem onọ mme owo onyũ odoho mmọ ete ke kpukpru mmọ eyeboho. Edi ubok Abasi akakama mmọ osim ekpri isuo Melita. (Isuo emi ekedi kiet ke otu mme ebiet emi otombe okoduode ke ini ekon ofuri ererimbot oyoho iba).

Nte mme owo ekeyomde ndifro ke ubom nduk ke mmon nwok nsim obot, Paul onọ mmọ ntot ete, “Edieke mmọ emi misqnoke itie ke ubom, mbufo idikemeke ndiboho”. Enye ama onyũ anam mmọ edia ńkpọ ke mmọ ema eketre udia ke urua iba. Nte ubom okosuk otopde aka iso ye edem, Paul ama okwoꝛo ikọ onọ mme owo emi ekekade isan ke akani ubom oro.

Ubom Eti-Mbuk

Ke nditim ntiin, nnyin mfin isine ke ubom emi ekotde “Eti ubom Zion”. Ndusuk ini nnyin imesinyene okposon oyobio ke uwem emi, mme inyan uwem ekeme nditimere okposon ke uwem emi. Edi edieke nnyin ima ikotoon isan, yak nnyin “ikufiak edem”. Enye ikpon edi ńkukure ubom emi ediwatde ebe mme oyobio; kpukpru ubom eken eyesip. Edi ubom Eti-mbuk eyewat ke ifure ebe tutu osim esuk Heaven.

Eti nnyin ke mbuk eset ebana Captain James Lawrence ke 1812, ke ini enye okoyomde ndikpa ke ekon emi ekeñwanade ke mmon. Akpatre ikọ emi enye eketinde onọ ikot esie ekedi “Eka iso enwana”.

Kpukpru Esim Obot

Kpukpru owo ema esim obot ke ifure okposuk edi emi oyobio ama akasiak ubom mbai-mbai. Mmọ emi ekeduñde ke isuọ Melita ema ebara ikañ enyuñ edu ufan-ufan ye mbon ubom emi mba ye tuep enamde. Nte Paul okosuk añwamde nditañ ifia man ebara ikañ, uruk-ikọt ama odom enye ubọk, edi enye ekeñ enye esin ke ikañ, ñkpọ inyuñ inamke enye. Mme oduñ obio oro ema ewuk enyin ese nte ubọk esie edifutde, mme nte enye ediduode akpa. Edi ke anyan ini ama ekebe mmọ ema ekut ete ke ñkpọ ndomokiet ikotibeke inọ Paul. Nnyin imọfiọk ite ke Ọbọñ ekekpeme enye osio ke mfina oro.

Utom Ukwọrọ-ikọ Ke Isuo Oro

Paul ama esinyene ufañ nditiñ etop Eti-mbuk nnọ owo ekededi emi enye osobode. Mi, Publius ọbọñ isuo oro ama ọfọn ido ye Paul ye mbon ubom oro. Ke ini ete ọbọñ oro ọkọdọñode, Paul ama odori ubọk esie ke ibuot ọdọñọ-udọñọ onyuñ ọbọñ akam, ndien enye ama okop nsọñidem. Mmọ efen emi ekedọñode ema edi etiene Paul ndien Abasi ama ọkọk mmọ. “Ndien mme idiọñọ emi eyetiene mmọ emi enimde ke akpanikọ: ke enyiñ Mi ke mmọ eyebin mme demon;... mmọ eyedori mbon-udọñọ ubọk, ndien mmọ oro eyekop nsọñ-idem” (Mark 16:17, 18).

Ifiọk Ñwed Paul

Heaven ekemek Paul ye mme Mbet eken ete ekwọrọ Eti-mbuk. “Mmọ ewọñọ ekwọrọ ikọ ke kpukpru ebiet, Ọbọñ onyuñ anam utom ye mmọ, onyuñ ada mme idiọñọ eke asañade ye edikwọrọ ọsọñọ ikọ mmọ” (Mark 16:20). Edi “Akamba Ada-Ibuot Ekọñ”, kpa Abasi ke Idemesie ọkọnọ mmọ mme idiọñọ oro. Ifiọk-ñwed edi eti ñkpọ ndinyene, edi se ifọnde ikan edi “ukpep-ñkpọ” emi owo ọbode oto Ikọ Abasi ye edibọñ akam. Paul ama esin idem ọbọ ukpep-ñkpọ ke ufọk-ñwed oto mme andikpep esie, edi tọñọ ke usen emi enye okosobode ye Jesus ke Usuñ Damascus, enye ama enyene obufa Andikpep. Paul ama ọbọ ikpọ ukpep-ñkpọ oto Enye. Nnyin ñko imekeme ndibọ ukpep-ñkpọ ibaña usuñ edinen ido ye edisana ido nto Enye. Eyak nnyin isin ifik ibọ ukpep-ñkpọ ke “ufọk-ñwed” emi.

Edika Rome

Ke mmọ ema ekedu ke isuo oro ke ọfiọñ ita, mmọ ema edu ke mbeñidem ndifiak ñka isañ. Mme owo do ema enọ mmọ mme ñkpọ emi ediñwamde mmọ ke isañ mmọ.

Ke akpatre, mmọ ema esim akwa obio Rome, emi ekedide akamba itie ukara ofuri ererimbot ke ini oro. Paul ama etiñ ọnọ mme Jew ntak emi enye edide Rome nte owo-ñkpọkọbi. Enye ama etiñ ọtọñode ke usen-ubọk tutu osim mbubreyo ọnọ mmọ abaña Jesus. Ndusuk ema enim ke akpanikọ edi ndusuk ikonimke. Enye ama ọkwọrọ ikọ ke isua iba ọnọ mme owo do, edi oto ke unana mmọ ndinim ke akpanikọ, enye ama ọdọhọ mme Jew ete ke Abasi ọdọñ etop erinyaña ọnọ Mme-idut (mme Gentile) emi edikopde.

Mme Ifet Emi Nnyin Inyenede

Nnyin emi idide Mme-idut (mme Gentile) ikop etop Eti-mbuk mfin emi abañade erinyaña nsio ke idiọk-ñkpọ, oto ke Iyip Jesus; edinam-asana, edisana esit emi onyuñ otode Iyip Esie; uduok-mmọñ Edisana Spirit emi enode esit emi asanade, erikọk udọñọ ye mme edidiọñ eken emi nnyin ibode Ọbọñ.

Eyak nnyin ikubiet ediwak mme Jew emi ekedude ke eyo Paul: mmọ ema ekop, edi ikañwafake mmọ koro “utọñ” esit mmọ ema esire; mmọ ema ekut, edi ikọdiọñoke, koro enyin Spirit mmọ ikatarake. Eyak nnyin itat esit nnyin inyuñ inyene iwuk ite, okposuk edi nte usuñ Heaven midighe mmem-mmem kpukpru ini, iyeda ke ebiet emi ọsọñde, ndien nte Paul, iyesim utit isañ nnyin ke mfọn Ọbọñ.

MME MBUME

1. Nso ikedi ntak emi edika isañ ke mmọñ ekedide ñkpọ-ndik ke ini oro?
2. Nso ikedi item Paul? Nte ema ekop item oro?
3. Nso ikotibe emi ọkọnọde Paul uko? Didie ke enye akanam mmọ efen edara?
4. Mmọ eketre udia ebighe didie?
5. Owo ifañ ekedu ke ubom oro?
6. Didie ke mmọ ekesim obot? Nte owo ndomokiet ama atak?
7. Isuo oro ekekere didie?
8. Nte mme owo do ema edu ufan-ufan ye mbon ubom oro? Tiñ se mmọ ekenamde.
9. Nso ke Paul akanam ke ini enye odude do?
10. Nte mbon Rome ema ebọ etop Eti-mbuk?